

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att de stadganden i lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (2/85) som gäller tillämpningsområdet för avbytarservice för lantbruksföretagare, fastställande av semesterns längd och hållande av semester samt avgifter för tjänsterna skall revideras. Dessutom föreslås revidering och förtydligande av stadgandena om orsaker som utgör grund för vikariehjälp och om vikariehjälpens längd, administration av avbytarservicen på kommunnivå, ordnande av servicen, ersättande av kostnaderna, ansökningsförfarandet, statsrådets beslut om semesterns och veckoledighetens längd, semesternämndens rätt att erhålla uppgifter och besvärslagen.

Verksamheten föreslås omfatta hela kalenderår så att begreppen kvalifikationsår och semesterperiod inte längre tillämpas. Semesterns längd påverkas inte längre av företagens arbete under kvalifikationsåret, utan alla som är berättigade till semester har rätt till 22 dagars semester under ett kalenderår. Semestern hålls kalenderårsvis. Ändringen motsvarar den gällande veckoledighetsverksamheten.

Kommunens möjligheter att ordna servicen ökas enligt förslaget. Kommunen kan enligt prövning självständigt bestämma vilket organ som skall ha hand om avbytarservicen.

Semesternämndernas rätt att erhålla uppgifter utsträcks så att de har möjlighet att av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt erhålla de uppgifter som ändringen av tillämpningsområdet förutsätter.

En avgift för vikariehjälp föreslås bli uppburden av alla som anlitar tjänsten. Om avgifterna och grunderna för fastställande av dem stadgas närmare genom förordning.

Propositionen har samband med den lantbruksinkomststoppörelse för prissättningsåret 1992/93 som statsrådet godkänt.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid ingången av år 1993.

ALLMÄN MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

1.1. Nuläget

I lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (2/85), nedan avbytarservicelagen, avses med avbytarservice ordnande av lantbruksavbytare för lantbruksföretagare under tiden för semester, vikariehjälp och veckoledighet. Syftet

med lagen är att skapa förutsättningar att hålla semester och veckoledighet för de lantbruksföretagare som bedriver kreatursskötsel och som inte utan avbytarservice kan lösgöra sig från sina göromål för semester eller veckoledighet. Lagen har vidare till syfte att ordna vikariehjälp för lantbruksföretagare vid sjukdom, olycksfall, graviditet och barnsbörd, faderskapsledighet, rehabilitering enligt läkarordination eller lag, barns sjukdom, vård av adoptivbarn,

en anhörigs död och begravning samt andra därmed jämförbara tillfälliga skäl. Som tillfällig orsak anses också fullgörande av bevärings-tjänst, vapenfri tjänst eller civiltjänst, förutsatt att lantbruksföretagaren redan före inryckning- en antingen helt eller huvudsakligen självstän- digt har skött de dagliga göromålen vid före- taget, samt repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana. Som tillfällig orsak anses dessutom de arrangemang som krävs för före- tagets fortsatta verksamhet eller avslutande av företagsverksamheten i samband med beståen- de arbetsoförmåga och dödsfall, samt deltagan- de i vuxenutbildning.

En lantbruksföretagare har rätt att få avby- tare för en tid av högst 22 semesterdagar. Detta grundar sig på statsrådets beslut om semesterns längd för lantbruksföretagare (287/90) som utfärdats med stöd av 36 § avbytarservicelagen. En lantbruksföretagare har rätt till semester för de kalendermånader under kvalifikationsåret under vilka han, innan han fyllt 65 år, har skött kreatursskötselgöromål minst 14 dagar. För veckoledighet har en lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år rätt att få avbytare för sammanlagt högst 12 veckoledighetsdagar under ett kalenderår.

För vikariehjälp har en lantbruksföretagare rätt att få avbytare på grund av sjukdom eller olycksfall för den tid som arbetsoförmågan enligt läkarintyg varar, dock högst tills lant- bruksföretagaren har fått meddelande om att pensionsanstalten har beslutat bevilja honom invalidpension tills vidare. Utan läkarintyg kan en lantbruksföretagare få vikariehjälp för högst sju dagar på grund av sjukdom eller olycksfall samt på grund av barns sjukdom, samt på grund av rehabilitering för högst den tid som rehabiliteringen enligt läkarordination eller lag pågår. Vikariehjälp kan fås på grund av lång- varig vård eller rehabilitering av ett sjukt barn som inte fyllt 16 år högst för den tid special- vårdspenning betalas till lantbruksföretagaren enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och på grund av vård av adoptivbarn som inte fyllt sex år, räknat från den tidpunkt då barnet tas om hand, för högst 120 dagar. För fullgörande av bevärings-tjänst eller civiltjänst, repetitionsöv- ningar och tjänst som ersätter sådana kan vikariehjälp fås för högst den tid som tjänsten varar. På grund av deltagande i vuxenutbild- ning kan vikariehjälp ordnas för högst 15 dagar per kalenderår. En kvinnlig lantbruksfö- retagare har rätt att få vikariehjälp på grund av

barnsbörd för högst 320 - 388 dagar. En manlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av faderskapsledighet för 6 — 12 dagar i samband med barnsbörd och för sju dagar under moderskaps- eller föräldrapen- ningsperioden. För arrangemang i samband med företagsverksamheten kan en lantbruksfö- retagare i regel beviljas vikariehjälp för högst 60 dagar under de sex månader som följer på uppkomsten av bestående arbetsoförmåga eller dödsfall.

År 1991 beviljades ca 92 000 kreatursskötsel- företagare semester. Antalet semesterdagar då avbytare anlätades var ca 1 900 000. Samma år höll ca 22 000 företagare veckoledighet och antalet veckoledighetsdagar då avbytare an- lätades var ca 190 000. Vikariehjälp erhöll år 1991 ca 24 000 lantbruksföretagare. Antalet dagar då avbytare anlätades var ca 940 000. Eftersom antalet avbytare i huvudsak ökat var antalet dagar då avbytare anlätades ca 170 000 (ca 6,4 %) större än året förut.

Staten står helt och hållet för kostnaderna för avbytarservicen, men en del av dem räknas vid lantbruksinkomstförhandlingarna såsom inkomst för lantbruket. Kostnaderna för seme- steravbytarservice för lantbruksföretagare be- räknas ha uppgått till ca 873 milj. mk år 1991. Samma år beräknades statens andel av kostna- derna för avbytarservicen vid veckoledighet utgöra ca 66,8 milj. mk. Av de sammanlagda kostnaderna för avbytarservice vid veckoledig- het täcks ca 20 % genom avgifter som uppbärs hos företagarna. År 1991 ersatte staten kost- naderna för vikariehjälp med ca 403,9 milj. mk. Företagarna betalade ca 22 milj. mk för vika- riehjälpen, vilket är ca 5 % av de sammanlagda kostnaderna för den. Företagarnas avgiftsandel per vikariehjälpdag då avbytare anlätades var i medeltal ca 25 mk.

1.2. De föreslagna ändringarna

1.2.1. Tillämpningsområde

När det gäller semester och veckoledighet är en av förutsättningarna för att lagen skall tillämpas enligt den gällande lagens 2 § att lantbruksföretagaren är så bunden av den kreatursskötsel han bedriver att han på grund av de nödvändiga göromålen i samband med företagets kreatursskötsel inte utan lantbruks- avbytare kan lösgöra sig från sitt arbete för

semester eller veckoledighet. Ytterligare förutsätts att lantbruksföretagets kreatursskötsel under tiden för avbytarservicen omfattar minst två husdjursenheter. När det gäller vikariehjälp är kravet enligt den gällande lagens 4 § att lantbruksföretagaren bedriver lantbruk och av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget.

Kravet på bundenhet vid kreatursskötselarbete i anslutning till semester och veckoledighet har definierats närmare i 3 §. De göromål som hänför sig till ett lantbruksföretags kreatursskötsel anses binda en lantbruksföretagare på det sätt som avses i lagen, om den kreatursskötsel som bedrivs i företaget omfattar minst två husdjursenheter under tiden för avbytarservicen. Om antalet husdjursenheter är åtta eller större, kan två lantbruksföretagare vara bundna vid kreatursskötseln. Om definitionen av begreppet husdjursenheter stadgas närmare genom förordning. Om lantbruksföretagarens faktiska bundenhet inte motsvarar antalet husdjursenheter har semesternämnden enligt 3 § 2 mom. rätt att göra undantag från antalet enheter. När bundenheten bedöms beaktas då utöver antalet djur utomstående arbetstagare som har anställts för kreatursskötselgöromål vid företaget samt övriga förhållanden i företaget.

Den praktiska verkställigheten av lagrummet har visat att husdjursenheterna i sig långt ifrån alltid ger en bild av företagarnas faktiska bundenhet vid kreatursskötselgöromål. T.ex. omständigheterna på gårdarna och mekaniseringsgraden inverkar väsentligt på arbetsmängden i samband med företagets kreatursskötsel. Även om lagen ger semesternämnderna en möjlighet att använda sig av prövning när de bedömer hur bundna företagarna är i förhållande till antalet husdjursenheter har nämnderna inte använt sig av denna möjlighet i särskilt stor utsträckning. Enligt en utredning använder sig hälften av kommunerna inte alls av prövning när de fastställer hur bunden företagaren är vid kreatursskötselgöromålen. Om prövning används, görs avvikelserna från antalet husdjursenheter nästan bara nedåt. Det minsta antal enheter med vilket en företagare har fått semester var en husdjursenhet, och det minsta antal enheter med vilket två företagare fick semester var två husdjursenheter. Att konstatera bundenheten har visat sig vara besvärligt, i synnerhet i fråga om lantbruksföretagare som

förvärvsarbetar utanför lantbruksföretaget, och det har medfört oproportionerligt mycket problem vid den praktiska verkställigheten. I sin nuvarande form har definitionen av bundenhet i fråga om avbytarservicelagens tillämpningsområde lett till att lagen tillämpas schablonmässigt. Definitionen av bundenhet står också till vissa delar i strid med stadgandet i 17 § 3 mom. avbytarservicelagen, enligt vilket två till semester berättigade företagare inom ett och samma företag kan avbyta varandra. På grunder som har att göra med produktionen och behovet av avbytarservice anses också den nedre gränsen på två husdjursenheter vara alltför låg.

För att tillämpningspraxis och fördelningen av servicen skall bli klarare föreslås det att kravet på bundenhet skall frångås när det gäller semester, veckoledighet och vikariehjälp. Lagen föreslås bli ändrad så att den är tillämplig på sådana personer som genom att själva delta i arbetet bedriver i avbytarservicelagen avsett lantbruk och som har en gällande försäkring för minimipensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller som ansökt om en sådan försäkring. Från denna huvudregel kan man göra undantag i fråga om sådana personer som bedriver lantbruk och får delinvalidpension eller har rätt till s.k. slumrande generationsväxlingspension enligt 6 § 2 mom. lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90). Semester, veckoledighet och vikariehjälp kan ordnas också för sådana personer under 18 år som bedriver lantbruk och som beträffande allt annat än åldern uppfyller villkoren för erhållande av försäkring för minimipensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, dock inte för personer som inte fyllt 15 år. När det gäller vikariehjälp föreslås det att också en lantbruksidkare som har beviljats full invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skall anses som en sådan lantbruksföretagare som avses i avbytarservicelagen. Enligt 5 § 3 mom. och 9 d § i gällande lag kommer detta i fråga bara i situationer där företagaren under en övergångstid på högst 60 dagar, räknat från uppkomsten av bestående arbetsoförmåga, behöver få hjälp för arrangering som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av den.

Enligt den gällande lagens 7—9 §§ har bara lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år rätt till semester. Sina semesterdagar kan lantbruksfö-

retagaren hålla antingen innan han fyllt 65 år eller under den semesterperiod som följer på 65-årsdagen. Veckoledighet ordnas kalenderårsvis bara för lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år.

Enligt förslaget förutsätter ordnandet av semester och veckoledighet att lantbruksföretagaren bedriver kreatursskötsel, som under tiden för semestern eller veckoledigheten omfattar minst fyra husdjursenheter i stället för minst två. En lantbruksföretagare föreslås kunna hålla sin semester och sin veckoledighet före utgången av det kalenderår under vilket han fyller 65 år.

Enligt 4 § i gällande lag tillämpas lagen när det gäller vikariehjälp på en lantbruksföretagare som bedriver lantbruk och som av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget. Enligt förslaget skall principen förbli i kraft, dock så att vikariehjälpen framför allt gäller lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år. I situationer där behovet av vikariehjälp har uppkommit före 65-årsdagen och det fortgår efter denna kan man dock ordna vikariehjälp för högst 60 dagar under de sex månader som följer på 65-årsdagen.

Enligt 37 § i gällande lag har semesternämnden rätt att av beskattnings- och andra myndigheter erhålla för verkställigheten av lagen behövliga uppgifter och utredningar. På grund av förslagen till ändring av tillämpningsområdet föreslås det att semesternämndernas rätt att erhålla uppgifter skall utsträckas så att nämnden också av lantbruksföretagarnas pensionanstalt kan erhålla uppgifter om lantbruksföretagaren har en gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller om han har lämnat in en ansökan om en sådan eller om till honom betalas en i lagen i fråga avsedd delinvalidpension eller full invalidpension som beviljats på viss tid eller tills vidare.

1.2.2. Fastställande av semesterns längd och hållande av semester

Under pågående semesterperiod (1.4.1992—31.3.1993) är semesterns längd enligt statsrådets beslut av den 22 mars 1990 om semesterns längd för lantbruksföretagare högst 22 dagar. Enligt 7 § i gällande lag fastställs semesterns längd enligt de kvalifikationsmånader i det

föregående kvalifikationsåret under vilka företagaren har skött kreatursskötselgöromål minst 14 dagar. Enligt statsrådsbeslutet uppgår rätten till semester till 1,83 arbetsdagar för varje full kvalifikationsmånad. Blir antalet semesterdagar inte ett helt tal, betraktas en del av en dag som en hel semesterdag. Enligt 8 § avbyttarservicelagen börjar semesterperioden den 1 april och slutar den 31 mars följande år. Kvalifikationsåret upphör i slutet av mars före semesterperioden. Finansieringen av avbyttarservicen sker dock kalenderårsvis. Detta innebär att medel under ett och samma kalenderår används för att finansiera verksamheten under två olika semesterperioder.

Stadgandet om fastställande av antalet semesterdagar har i praktiken inte haft någon stor betydelse för semesterns längd. Stadgandet har kommit att tillämpas närmast i sådana fall där gården har bytt ägare under kvalifikationsåret eller där företagaren på grund av sjukdom har fått vikariehjälp i mer än 75 dagar under ett och samma kvalifikationsår. Antalet fall av detta slag har varit litet. Nästan utan undantag har den som övertagit företagsverksamheten fått rätt till semester i egenskap av medlem av familjeföretag innan han tillträtt som gårdens egentliga företagare. I praktiken har det också varit svårt att reda ut om lantbruksföretagaren under kvalifikationsåret har skött kreatursskötselgöromål under den tid lagen förutsätter. Regeln om fastställande av antalet semesterdagar har också ökat de administrativa uppgifterna och gett upphov till onödigt övervakning.

För att ordnandet av avbyttarservicen skall bli klarare och den onödiga övervakningen skall minskas samt för att finansieringen och den egentliga verksamheten skall gälla samma tidsperiod föreslås det att semesterverksamheten skall ändras så att den omfattar hela kalenderår, vilket redan är fallet med veckoledigheten och vikariehjälpen. Detta innebär att stadgandet om fastställande av antalet semesterdagar frångås så att var och en som är berättigad till semester har rätt till en 22 dagar lång semester. De semesterdagar som inte har kunnat hållas under kalenderåret kan framskjutas så att de hålls senast under det följande kalenderåret. Detta motsvarar gällande 33 §, enligt vilken semester som inte kunnat hållas under kvalifikationsåret kan framskjutas till följande semesterperiod.

Enligt gällande 36 § har statsrådet rätt att bestämma om lantbruksföretagares semesterpe-

riod, om hållande av semester och veckoledighet och om dessas längd även på annat sätt än vad som stadgas i lagen, i enlighet med vad som överenskommits vid förhandlingar mellan statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer. Stadgandet föreslås bli ändrat så att statsrådet endast kan bestämma om semesterns och veckoledighetens längd.

1.2.3. Avgift för vikariehjälp

Enligt gällande 22 § kan för vikariehjälp och veckoledighet uppbäras avgift i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning. Enligt förordningen om avbytarservice för lantbruksföretagare (46/85), nedan avbytarförordningen, uppbärs för vikariehjälp av annan än mindre bemedlad en avgift som bestäms enligt betalningsförmågan. Som mindre bemedlad anses vid fastställandet av avgiften en person eller familj, vars inkomster stannar under den av social- och hälsovårdsministeriet definierade inkomstgränsen för den första ersättningsklassen. Enligt de utredningar där verksamheten följts upp har över 40 % av de företagare som fått vikariehjälp och ca 45 % av vikariehjälpdagarna placerat sig i den avgiftsfria klassen. År 1990 uppbärs ca 20 milj. mk i avgifter för vikariehjälp. Avgifternas andel av kostnaderna var 5,4 % och 23,25 mk per vikariehjälpdag då avbytare anlitas. Responserna från kommunerna visar att vikariehjälpen fördelas oändamålsenligt på grund av avgiftsfriheten. I situationer där det annars vore uppenbart osannolikt att företagsverksamheten fortsattes händer det att behovet av vikariehjälp förlängs i onödan.

Avgiften för vikariehjälp fastställs kalendermånadsvis så att avgift uppbärs för sex timmar om dagen och för högst 90 timmar per kalendermånad. Detta har i praktiken lett till att avbytarens arbetsinsats utnyttjas oändamålsenligt vid sådana fall av vikariehjälp där man i onödan försökt förlänga avbytarens dagliga arbetstid till mer än sex timmar. Om avgift uppbärs för alla timmar då avbytare varit i tjänst, skulle avbytarens arbetskraft inriktas på sådana göromål som är nödvändiga för säkerställande av företagsverksamhetens kontinuitet.

För att vikariehjälpen och anlitaandet av avbytarens arbetskraft skall fördelas effektivare enligt behovet föreslås att en avgift i regel skall uppbäras hos alla användare och för alla arbetstimmar då avbytare är i tjänst. Avgif-

tens storlek fastställs enligt företagarens eller dennes familjs betalningsförmåga. Om avgiftens storlek och grunderna för fastställande av den stadgas närmare genom förordning.

1.2.4. Administration av avbytarservicen på kommunnivå och olika sätt att ordna servicen

Enligt 13 § avbytarservicelagen skall en kommun ha en semesternämnd för skötseln av uppgifter enligt lagen. Kommunfullmäktige kan också besluta att uppgifterna skall skötas av någon annan nämnd eller av kommunstyrelsen. Enligt uppföljningen av 1990 års verksamhet var antalet semesternämnder det året 241. I ca 160 kommuner hade uppgifterna sammanfogats med lantbruksnämndens eller någon motsvarande nämnds kompetens. I de kommuner där verksamheten har varit ringa har uppgifterna skötts av bl.a. kommunstyrelsen, socialnämnden, näringsnämnden eller tekniska nämnden. I synnerhet i små kommuner har ordnandet av förvaltningen för både nämndens och tjänsteinnehavarens del varit mycket svagt och oändamålsenligt. Därför föreslås att stadgandet ändras så att kommunerna kan besluta att ett kollegialt organ kan sköta avbytarservicen i stället för semesternämnden.

Enligt gällande 17 § har kommunen förpliktats att ordna avbytarservicen genom att i huvudsak och på deltid anställa lantbruksavbytare i arbetsavtalsförhållande till behövligt antal. Kommunen kan också anlita avbytare som anställda av en sammanslutning av lantbruksföretagare. Går det inte att ordna avbytarservice på annat sätt kan kommunen överenskomma om att en avbytare som lantbruksföretagaren själv har skaffat skall arbeta som avbytare. Enligt lagen är det inte möjligt att skaffa tjänster hos privata producenter av tjänster eller hos andra kommuner.

I juli 1990 inleddes under social- och hälsovårdsministeriets ledning ett försök med köpta avbytare tjänster som har som mål att utveckla och experimentera med ordnandet av avbytarservice i form av köpta tjänster. I försöket som avslutas den 31 december 1992 deltar 18 kommuner i olika delar av landet. Försöket har visat att det är möjligt att ordna servicen på ett effektivare och smidigare sätt genom att anskaffa tjänster hos privata producenter av avbytarservice. Enligt de kommuner som medverkar i försöket har de köpta tjänsterna också

minskat de administrativa åtgärderna och ökat produktionen av tjänster i glesbygdsområdena.

För att sätten att ordna avbyttarservice skall bli flera föreslås det att alternativt att ordna avbyttarservice skall ökas genom att kommunerna kan köpa avbyttarservice av privata producenter av tjänster eller av andra kommuner eller komma överens med andra kommuner om ordnandet av servicen. Kommunerna ersätts för kostnaderna för skaffande av service på detta sätt till högst det belopp som motsvarande utgifter för avlöning av avbyttare i arbetsavtalsförhållande till kommunen godkänns att ersättas av statens medel.

1.2.5. Rätt till avbyttare

I gällande lag har en lantbruksföretagares rätt att få semester, veckoledighet och vikariehjälp definierats som rätten att få en lantbrukssavbyttare under den i lagen stadgade tiden för semester, veckoledighet och vikariehjälp. Detta har lett till den felaktiga uppfattningen att den i lagen avsedda rätten till förmånen är uppfylld först när avbyttaren har arbetat på gården hela dagen, även om uppgiftsandelen för den företagare som får avbyttarservice vid de nödvändiga göromål som hänför sig till skötseln av företaget och gårdens övriga omständigheter inte förutsätter så långvarigt arbete. Därför föreslås att stadgandena skall ändras så att en företagare har rätt till avbyttarservice och inte till en avbyttare.

1.2.6. Klargörande av stadgandena

I gällande lag stadgas om orsakerna till vikariehjälp och om vikariehjälps längd i 5 och 9 a—9 g §§. För att klargöra stadgandena föreslås att lagens 5 och 9 §§ skall ändras så att alla orsaker till vikariehjälp räknas upp numrerade i den förra paragrafen och vikariehjälps längd i vart och ett fall anges i den senare.

Enligt 40 § avbyttarservicelagen får ändring i semesternämnds beslut, varigenom ansökan om förmån enligt denna lag helt eller delvis avsläppts, eller som rör avgift som uppbärs hos lantbruksföretagare för vikariehjälp eller veckoledighet, sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från beslutets delfäende. I annat beslut som semesternämnden fattat med stöd av avbyttarservicelagen får ändring inte sökas

genom besvär. I praktiken har som förlust av förmån ansetts också en situation där lantbruksföretagaren inte som avbyttare fått den person han önskat och föreslagit semester-nämnden. Personen har ofta varit antingen företagarens familjemedlem eller någon annan släkting eller bekant. Också en person som företagaren skaffat står i arbetsavtalsförhållande till kommunen då han utför sin avbyttaruppgift. Länsrätternas praxis vid behandlingen av sådana besvär har varit mycket brokig och oenhetlig. Det föreslås att stadgandet klargörs så att ett avslagsbeslut som gäller val av avbyttare och anställning av avbyttaren i arbetsavtalsförhållande till kommunen inte är en sådan förlust av förmån som avses i lagen och så att ändring i beslutet inte får sökas genom besvär.

2. Ärendets beredning

Propositionen har beretts i en arbetsgrupp som lantbruksinkomstförhandlingarna tillsatte våren 1991 och som gavs i uppdrag att reda ut hur stadgandena om avbyttarservice kan förenklas och hur tillgången till service kan förbättras.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Om tillämpningsområdet för avbyttarservice binds vid LFÖPL-försäkringen minskar antalet semesterberättigade med ca 1 500, antalet till vikariehjälp berättigade med ca 400 och antalet till veckoledighet berättigade med ca 380. Den uppskattade kostnadsbesparingen uppgår år 1993 till ca 12,3 milj. mk och år 1994 till ca 10,7 milj. mk. Om rätten till vikariehjälp begränsas till lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år sparas år 1993 ca 3 milj. mk.

Om tillämpningsområdets nedre gräns för antalet husdjursenheter höjs till fyra husdjursenheter minskar antalet till semester och veckoledighet berättigade företagare med ca 4 800. Den kostnadsbesparing som detta medför uppgår år 1993 till ca 11,4 milj. mk och år 1994 till ca 33,6 milj. mk.

För de företagare som fick avgiftsfri vikariehjälp ordnades år 1990 ca 386 100 vikariehjälpdagar. Den föreslagna reformen av avgiften för vikariehjälp väntas leda till att de

företagare som tidigare fått avgiftsfri vikariehjälp minskar anlitalet av tjänsten med ca 10 %, dvs. ca 38 600 vikariehjälpdagar. År 1993 uppgår kostnadsbesparingen med anledning av detta till ca 18 milj. mk. Reformen väntas öka de influtna avgifterna för vikariehjälp med ca 3 milj. mk år 1993.

Lagförslaget uppskattas leda till en inbesparing på ungefär 92 milj. mk på årsnivå. På grund av de övergångsstadganden som ingår i lagen förverkligas därav år 1993 ungefär 47,7 milj. mk och år 1994 som tilläggsbesparing ungefär 44,3 milj. mk.

DETALJMOTIVERING

1 a §. Paragrafen är ny. Till innehållet ersätter den definitionen av begreppet lantbruksföretagare i 6 § 3 punkten. Enligt paragrafen avses med lantbruksföretagare den som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk som avses i 6 § 1 punkten i gällande lag. Dessutom förutsätts det att han har en försäkring för minimipensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller att han lämnat in en ansökan om en sådan försäkring. Som lantbruksföretagare anses enligt förslaget också de som bedriver lantbruk utan försäkring och som har beviljats delinvalidpension enligt ovan nämnda pensionslag eller har rätt till en i 6 § 2 mom. lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare avsedd pension, s.k. slumrande generationsväxlingspension. Företagare till vilka betalas generationsväxlingspension lämnas däremot utanför tillämpningsområdet. Som lantbruksföretagare anses enligt förslaget också personer under 18 år som dock fyllt 15 år och i fall enligt lagens 2 och 4 §§ också 65 år fyllda personer, om dessa vad gäller bedrivandet av lantbruk uppfyller villkoren för erhållande av försäkring enligt nämnda pensionslag. I fråga om vikariehjälp skall som lantbruksföretagare anses också lantbruksidkare som har beviljats full invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Det är enligt propositionen också möjligt att på basis av en beviljad full invalidpension få vikariehjälp för en viss tid, om de övriga villkoren för ordnande av vikariehjälp uppfylls. Om pensionen har beviljats tills vidare, kommer ordnande av vikariehjälp enligt gällande praxis i fråga bara i situationer där behovet av vikariehjälp beror på sådana åtgärder på gården som krävs för att omorganisera produktionen eller avsluta verksamheten och där åtgärderna utförs efter att

företagaren har fått del av pensionsbeslutet. På grund av den nya definitionen av begreppet lantbruksföretagare upphävs 2 § 3 mom., 3 § och 6 § 3 punkten såsom onödiga.

2 §. Enligt paragrafens 1 mom. skall lagen när det gäller semester och veckoledighet tillämpas på en lantbruksföretagare som bedriver kreatursskötsel, vilken under tiden för semestern eller veckoledigheten omfattar minst fyra husdjursenheter i stället för minst två husdjursenheter, vilket krävs i 3 § i gällande lag. Om husdjursenheter stadgas närmare genom förordning. Semester och veckoledighet kan enligt 2 § 2 mom. i gällande lag alljämt beviljas högst två företagare som arbetar inom ett och samma företag. Enligt lagens 31 a § kan de hålla sin semester eller sin veckoledighet antingen vid samma tidpunkt eller vid olika tidpunkter. Enligt huvudregeln bör företagarna dock vara lediga samtidigt, om företaget omfattar mindre än 10 husdjursenheter. Ordningen av semester och veckoledighet begränsas ytterligare till att gälla bara lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år. En 65-årig lantbruksföretagare kan dock hålla sin semester eller veckoledighet före utgången av det kalenderår under vilket han fyllt 65 år.

På grund av den nya definitionen av begreppet lantbruksföretagare upphävs 3 mom. såsom onödigt.

3 §. På grund av den nya definitionen av begreppet lantbruksföretagare och ändringen av 2 § 1 mom. slopas definitionen av bundenhet i 3 § såsom onödig. I lagen skall inte längre definieras när kreatursskötseln inom ett lantbruksföretag kan anses binda en eller två företagare vid arbetet. På grund av stadgandet i den föreslagna 2 § förutsätter tillämpandet av semester och veckoledighet alltid att antalet

husdjursenheter är minst fyra. Vidare förutsätter lagens 31 a § att företagen på gårdar med mindre än 10 enheter där antalet lantbruksföretagare som avses i denna lag är minst två i regel bör hålla sin semester samtidigt. Detta gäller också veckoledighet. Det föreslås att paragrafen upphävs.

4 §. När det gäller vikariehjälp är lagen alltså tillämplig på en i lagen avsedd lantbruksföretagare som av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget. Vikariehjälpen är alltså liksom tidigare tillämplig också på växtodlare. Definitionen av husdjursenheter i 2 § gäller inte vikariehjälp. Stadgandet i 4 § 1 mom. begränsar ordnandet av vikariehjälp till att normalt omfatta lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år. I situationer där det konstaterade behovet av vikariehjälp har uppkommit före 65-årsdagen kan vikariehjälp enligt propositionens 9 § 4 mom. ordnas under en högst 60 dagar lång övergångstid under de sex månader som följer på 65-årsdagen.

5 §. Stadgandet motsvarar till innehållet 5 § i gällande lag. I förslaget är de olika grunderna för vikariehjälp, dvs. de tillfälliga orsakerna numrerade och utgör olika punkter. Punkt 3, som gäller vikariehjälp på grund av ett barns sjukdom, preciseras så att vikariehjälp kan ordnas på grund av sjukdom hos ett barn som inte fyllt 10 år. I punkt 8 nämns inte längre vapenfri tjänst, eftersom beväringstjänsten som begrepp innefattar också vapenfri tjänst.

6 §. I punkt 3 definieras förnärvarande begreppet lantbruksföretagare. Enligt förslaget ändras definitionen. Ett stadgande om den ingår i den nya 1 a §. Därför upphävs punkt 3 såsom onödig. Punkt 4 blir då punkt 3.

7 §. Enligt paragrafen ändras semesterverksamheten så att den omfattar hela kalenderår, vilket redan är fallet med veckoledigheten och vikariehjälpen. Detta innebär att stadgandet om fastställande av semesterns längd, kvalifikationsår och semesterperiod utgår. En lantbruksföretagare har därmed rätt att under ett kalenderår få avbytarservice för 22 dagar på grund av semester och för 12 dagar på grund av veckoledighet. Semesterns och veckoledighetens längd förblir densamma som i gällande stadganden. En lantbruksföretagares rätt att få lantbruksavbytare ändras till rätten att få avbytarservice. Avbytarservicens dagliga längd,

dvs. avbytarens dagliga arbetstid, fastställs gårdsvis enligt arbetsmängden vid tiden för avbytarens service.

8 §. På grund av de föreslagna ändringarna vid 7 § skall 8 § i gällande lag upphävas såsom onödig. För de företagare som inte omfattas av det nya tillämpningsområdet och som enligt gällande stadganden har rätt till semester eller inte har hållit alla de semester- eller veckoledighetsdagar som de fått rätt till före den dag då det nya tillämpningsområdet träder i kraft tryggas genom övergångsstadganden möjligheten att hålla semester- och veckoledighetsdagarna under år 1993.

9—9 g §§. I 9 § i gällande lag stadgas om veckoledighetens längd och hållande av veckoledighet. Eftersom stadganden om detta enligt propositionen kommer att ingå i 7 §, föreslås det att stadgandet i 9 § ändras så att vikariehjälpens längd enligt de olika orsakerna till vikariehjälp definieras i paragrafen. Paragrafen motsvarar i sak vad som i 9 a—9 g §§ för närvarande stadgas om de skäl som utgör grund för ordnande av vikariehjälp. Paragraferna upphävs såsom onödiga.

13 §. Paragrafen föreslås bli ändrad så att det organ som handhar uppgifterna kan vara kommunstyrelsen, en nämnd, en direktion eller en kommitté. Kommunen har rätt att självständigt fatta beslut om organet. Organet är med stöd av kommunallagen (953/76) ett förtroendemannaorgan.

17 §. Enligt paragrafen ankommer ordnandet av avbytarservice fortfarande på den kommun inom vars område lantbruksföretagaren i huvudsak bedriver sin verksamhet. Kommunen skall anställa lantbruksavbytare i arbetsavtalsförhållande till behövligt antal. För att de alternativa sätten att ordna servicen skall bli flera föreslås det att paragrafen ändras så att kommunen kan sköta verksamheten också genom överenskommelser som ingås med någon annan kommun eller några andra kommuner eller genom att köpa tjänster av någon annan kommun eller någon annan offentlig eller privat producent av tjänster. T.ex. lantbruksläroanstalterna kan vara offentliga producenter av tjänster. Sammanslutningar av lantbruksföretagare, självständiga yrkesutövare, företag och organisationer kan vara privata producent-er av tjänster. Kommunen kan som avbytare fortfarande använda också personer som företagarna själva föreslår. I paragrafen intas också det stadgande i 18 § 1 mom. i gällande lag

enligt vilket lantbruksavbytare som godkänts på förslag av företagare står i arbetsavtalsförhållande till kommunen.

18 §. 1 och 2 mom. upphävs såsom onödiga.

22 §. I enlighet med lantbruksinkomststoppörelsen ändras paragrafen så att en avgift också för vikariehjälpen alltid uppbärs hos alla användare enligt deras betalningsförmåga på samma sätt som för veckoledighetsverksamheten, i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.

23 §. Lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund har upphävts genom lagen om statsandelar till kommunerna (688/92). Enligt 32 § 2 mom. i denna lag tillämpas de andra stadgandena i lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund än de som ingår i 15 § 2 och 3 mom. på andra statsandelar och statsunderstöd än de som avses i lagen om statsandelar till kommunerna till slutet av år 1995. Enligt 2 mom. anses också de ersättningar som skall betalas till någon annan kommun samt till privata producenter av tjänster för köp av avbytar-service som sådana nödvändiga driftskostnader enligt 1 mom. som kommunerna får ersättning för av statens medel.

26 §. På maximibeloppet av den statliga ersättningen för avbytarens avlöningar och övriga förmåner har tillämpats 15 § 2 mom. lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73). Enligt detta betraktas som maximibelopp sådana utgifter som det gällande arbetskollektivavtalet för avbytare eller beslutet förutsätter. Eftersom stadgandet upphävs genom lagen om statsandelar till kommunerna (688/92), som träder i kraft den 1 januari 1993, tas motsvarande bestämmelse in i 26 § 1 mom. avbytar-service-lagen. I 2 mom. stadgas på motsvarande sätt om den statliga ersättningens maximibelopp i fråga om de ersättningar som kommunen har betalt för tjänster den köpt av någon annan kommun, en sammanslutning av lantbruksföretagare eller övriga privata producenter av tjänster. Kostnaderna för tjänster som köpts av andra får kommunen enligt propositionen ersättning för till högst det belopp som i fråga om motsvarande utgifter för avlöning av och andra förmåner för avbytare i arbetsavtalsförhållande till kommunen enligt 1 mom godkänns att ersättas av statens medel.

31 §. Förfarandet vid begäran om avbytar-service förblir oförändrat till sitt innehåll. Till 1

mom. fogas en precisering av de frågor som företagaren och semesternämnden bör komma överens om i tillräckligt god tid innan semestern eller veckoledigheten och såvitt möjligt också innan en vikariehjälp om vilken känedom finns på förhand börjar. Sådana frågor är tidpunkten för avbytar-service, avbytare, arrangemang som hänför sig till avbytar-service och om ledigheten hålls samtidigt eller vid olika tidpunkter på gårdar där två företagare är berättigade till ledighet. Om ansökningsförfarandet stadgas närmare genom förordning.

33 §. Enligt gällande stadgande kan semester eller veckoledighet på företagarens begäran framskjutas till en senare tidpunkt av godtagbart skäl, dock ej längre än till följande semesterperiod. Enligt propositionen ändras verksamheten så att den sker kalenderårsvis. I överensstämmelse med detta ändras paragrafen så att semestern eller veckoledigheten kan framskjutas så att den hålls helt eller delvis senast under det följande kalenderåret.

36 §. Det föreslås att den del av stadgandet som gäller statsrådets rätt att bestämma om lantbruksföretagares semesterperiod samt om hållande av semester och veckoledighet slopas såsom onödig.

37 §. I överensstämmelse med den föreslagna ändringen av tillämpningsområdet ökas semesternämndens rätt att erhålla uppgifter så att semesternämnden av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan få behövliga uppgifter om den som begärt avbytar-service har en sådan gällande försäkring som lagens tillämpningsområde förutsätter eller om han har lämnat in en ansökan om försäkring eller om han får i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd delinvalidpension eller full invalidpension och om pensionen är tidsbestämd eller bestående. Rätten att erhålla uppgifter föreslås däremot inte gälla uppgifter om den sjukdom som utgör grund för beviljande av pension eller om pensionsbeloppet. Utgångspunkten skall dock vara att lantbruksföretagaren själv tillställer nämnden de uppgifter som här avses. Rätten att erhålla uppgifter föreslås sålunda bli begränsad endast till situationer där nämnden har ett uppenbart behov att granska de uppgifter som lantbruksföretagaren givit.

40 §. Stadgandet preciseras så att ändring i ett beslut av semesternämnden som gäller anställning av avbytare i arbetsavtalsförhållande inte får sökas genom besvär med stöd av

avbyttarservice-lagen. I övrigt motsvarar stad-gandet till sitt innehåll den gällande 40 §.

4. Närmare stadganden och bestä-melser

Med anledning av lagändringen och den lantbruksinkomststopp-görelse som ingicks våren 1992 är det nödvändigt att revidera också stadgandena i avbyttarförordningens 3—6 kap.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av år 1993. Propositionen ansluter sig till budget-propositionen för 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om avbyttarservice för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 4 januari 1985 om avbyttarservice för lantbruksföretagare (2/85) 2 § 3 mom., 3 §, 6 § 3 punkten, 8 och 9 a—9 g §§ samt 18 § 1 och 2 mom.,

av dessa lagrum 2 § 3 mom., 3 §, 6 § 3 punkten samt 9 a och 9 c—9 e §§ sådana de lyder i lag av den 23 december 1988 (1185/88), 9 b och 9 g §§ sådana de lyder i lag av den 14 december 1990 (1088/90), 9 f § sådan den lyder i lag av den 20 december 1991 (1597/91) och 8 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 23 december 1988 och den 14 december 1990,

ändras 2 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5, 7, 9, 13, 17 och 22 §§, 23 § 2 mom., 26 §, 31 § 1 mom., 33, 36 och 37 §§ och 40 § 1 mom.,

av dessa lagrum 2 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5, 7 och 9 §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 23 december 1988 och 13 § sådan den lyder i lag av den 15 december 1989 (1126/89), samt fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 a §

Med *lantbruksföretagare* avses i denna lag den som genom att själv delta i arbetet bedriver i denna lag angivet lantbruk och som

1) har en gällande försäkring för minimipensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller som har lämnat in en ansökan om en sådan,

2) har beviljats delinvalidpension enligt den lag som nämns i 1 punkten, eller

3) har rätt till pension enligt 6 § 2 mom. lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90).

Utän hinder av vad som stadgas i 1 mom. 1—3 punkten anses som lantbruksföretagare också en lantbruksidkare som i fråga om andra villkor än åldern uppfyller de i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgade villkoren för erhållande av försäkring för minimipensionsskydd, dock inte personer som inte fyllt 15 år, samt vid ordnande av vikariehjälp en lantbruksidkare som har beviljats full inva-

lidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

2 §

Denna lag tillämpas i fråga om semester och veckoledighet på en lantbruksföretagare som bedriver kreatursskötsel vilken under tiden för semestern eller veckoledigheten omfattar minst fyra husdjursenheter. Om husdjursenheter stadgas närmare genom förordning. För en lantbruksföretagare som har fyllt 65 år ordnas semester och veckoledighet dock endast till utgången av det kalenderår under vilket han har fyllt 65 år.

4 §

Denna lag tillämpas i fråga om vikariehjälp på en lantbruksföretagare som av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget. Vikariehjälp för en lantbruksföretagare som har fyllt 65 år ordnas

dock endast om det konstaterade behovet av vikariehjälp har uppkommit innan han har fyllt 65 år.

5 §

Tillfälliga orsaker som avses i 4 § 1 mom. är

- 1) arbetsförmåga som beror på sjukdom eller olycksfall,
- 2) rehabilitering enligt läkarordination eller lag,
- 3) sjukdom hos ett barn som inte har fyllt 10 år,
- 4) sådan vård av ett sjukt barn som inte har fyllt 16 år vid en verksamhetsenhet för sjukvård som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) eller sådan på lag grundad rehabilitering av barnet i vilken lantbruksföretagaren deltar,
- 5) graviditet och barnsbörd,
- 6) faderskapsledighet,
- 7) vård av adoptivbarn,
- 8) fullgörande av beväringstjänst eller civiltjänst, förutsatt att lantbruksföretagaren redan före inträde i tjänst självständigt har skött de dagliga göromålen vid lantbruksföretaget antingen helt och hållet eller huvudsakligen,
- 9) repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana,
- 10) deltagande i vuxenutbildning,
- 11) en anhörigs död och begravning,
- 12) arrangemang som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av företagsverksamheten då företagaren har beviljats invalidpension tills vidare eller då behovet av vikariehjälp beror på företagarens död, samt
- 13) andra jämförbara tillfälliga orsaker.

7 §

En lantbruksföretagare har rätt att under ett kalenderår få avbytarservice för 22 dagar på grund av semester och för 12 dagar på grund av veckoledighet.

9 §

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp

- 1) på grund av sjukdom eller olycksfall, för högst den tid som arbetsförmågan enligt läkarintyg varar, dock högst tills lantbruksföretagaren i enlighet med vad som stadgas genom förordning har fått meddelande om att pensionsanstalten har beslutat bevilja honom

invalidpension tills vidare; på grund av sjukdom eller olycksfall kan vikariehjälp ges utan läkarintyg för högst sju dagar,

- 2) på grund av rehabilitering, för högst den tid som rehabiliteringen enligt läkarordination eller lag förutsätter,

- 3) på grund av sjukdom hos ett barn som inte har fyllt 10 år, för högst sju dagar,

- 4) på grund av vård eller rehabilitering enligt 5 § 4 punkten av ett sjukt barn som inte har fyllt 16 år, för högst den tid som specialvårdspenning betalas till lantbruksföretagaren enligt sjukförsäkringslagen (364/63),

- 5) på grund av vård av adoptivbarn som inte har fyllt sex år, under den tid som föräldrappening betalas, räknat från den tidpunkt då barnet tas om hand, dock för minst 120 dagar,

- 6) på grund av fullgörande av beväringstjänst eller civiltjänst, för högst den tid som fastställs i värnpliktslagen (452/50) eller i civiltjänstlagen (1723/91),

- 7) på grund av repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana, för den tid som tjänsten varar,

- 8) på grund av deltagande i vuxenutbildning, för högst 15 dagar per kalenderår,

- 9) på grund av en anhörigs död och begravning, för en dag,

- 10) på grund av arrangemang som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av företagsverksamheten, för högst 60 dagar under de sex månader som följer på det en tills vidare beviljad invalidpension börjar löpa eller på dödsfall, om det inte för fortsatt vikariehjälp efter sex månader finns särskilt vägande skäl som anges i förordning, och

- 11) av någon annan tillfällig orsak som avses i 5 § 13 punkten, för högst den tid för vilken det tillförlitligt har visats att vikariehjälp behövs.

En kvinnlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av graviditet och barnsbörd för högst 320 dagar. Denna tid börjar tidigast 58 och senast 35 dagar före den beräknade tiden för nedkomsten. Om flera än ett barn har fötts samtidigt, är dock rätten till vikariehjälp 68 dagar längre än vad som nämns ovan. Upphör graviditeten innan vikariehjälp har börjat, uppkommer rätten till vikariehjälp när graviditeten upphör. Om barnet föds dött eller dör under perioden för moderskapspenning som betalas enligt sjukförsäkringslagen eller modern under denna tid ger barnet som adoptivbarn, kan rätten till vikariehjälp räcka

högst lika länge som moderskapspenningsperioden. Vikariehjälp kan alternativt beviljas en manlig lantbruksföretagare från det till honom betalas föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen till dess utbetalningstiden upphör.

En manlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för sju dagar på grund av faderskapsledighet under den tid han får faderskapspenning som enligt sjukförsäkringslagen betalas under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden samt för minst sex och högst 12 dagar under den tid han får faderskapspenning som betalas i samband med ett barns födelse.

Utän hinder av vad som stadgas i denna paragraf har en lantbruksföretagare som fyllt 65 år och som avses i 4 § 1 mom. rätt att få vikariehjälp för högst 60 dagar under de sex månader som följer efter det han har fyllt 65 år.

13 §

En kommun skall för skötseln av uppgifter enligt denna lag ha ett kollegialt organ. Vad som i denna lag stadgas om semesternämnd gäller härvid på motsvarande sätt det kollegiala organet.

17 §

Kommunen skall ordna i denna lag nämnd avbyttarservice. Avbyttarservicen kan kommunen ordna

1) genom att anställa lantbruksavbyttare i arbetsavtalsförhållande till behövt antal eller genom att sköta verksamheten genom överenskommelser som ingås med en eller flera andra kommuner, eller

2) genom att köpa tjänster av någon annan kommun eller någon annan offentlig eller privat producent av tjänster.

Om tillgången på avbyttare inte i tillräcklig grad kan tryggas med hjälp av i 1 mom. nämnda avbyttare eller om företagaren av särskilda skäl inte kan anlita en i momentet nämnd avbyttare, kan kommunen som avbyttare godkänna också en av företagaren föreslagen person. Avbyttare som godkänts på förslag av företagare står i arbetsavtalsförhållande till kommunen.

22 §

För vikariehjälp och veckoledighet uppbärs avgift i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.

23 §

Såsom driftskostnader enligt 1 mom. anses de kostnader som nämns i 5 § lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73) samt de ersättningar som skall betalas till någon annan kommun eller till någon annan offentlig eller privat producent av tjänster. Såsom avdrag på driftskostnaderna räknas belopp som avses i 7 § 1 och 2 mom. i nämnda lag.

26 §

Ersättning av statens medel betalas för avlöning och andra förmåner till högst det belopp som gällande arbetskollektivavtal eller beslut om avbyttare förutsätter.

De kostnader som åsamkas av tjänster som en kommun skaffar hos någon annan kommun eller någon annan offentlig eller privat producent av tjänster ersätts till högst det belopp som i fråga om motsvarande utgifter för avlöning av och andra förmåner för avbyttare i arbetsavtalsförhållande till kommunen enligt 1 mom. godkänns som berättigande till ersättning av statens medel.

31 §

Lantbruksföretagare skall begära avbyttarservice hos semesternämnden. Företagaren och semesternämnden bör i tillräckligt god tid på det sätt om vilket stadgas närmare genom förordning komma överens om hållande av semester eller veckoledighet, tidpunkten för denna, avbyttaren och arrangemang som hänför sig till avbyttarservicen. Vad som i denna paragraf stadgas om semester och veckoledighet tillämpas också på vikariehjälp, om behovet av sådan grundar sig på en orsak som är känd på förhand.

33 §

Kan en företagare på grund av sjukdom som utbrutit eller barns börd eller olycksfall som inträffat före den fastställda tidpunkten för semester eller veckoledighet eller under denna eller av någon annan godtagbar orsak inte hålla sin i denna lag nämnda semester eller veckoledighet under fastställd tid, kan semestern eller veckoledigheten eller en del därav på företagarens begäran framskjutas till en senare tidpunkt, dock ej längre än till följande kalenderår.

36 §

Statsrådet har rätt att bestämma om längden på lantbruksföretagares semester och veckoleddighet även på annat sätt än vad som stadgas i denna lag, i enlighet med vad som avtalas vid förhandlingar mellan statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer.

37 §

Semesternämnden har rätt att avgiftsfritt av beskattnings- och andra myndigheter få för verkställigheten av denna lag behövliga uppgifter och utredningar samt att av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt få behövliga uppgifter om ansökan om försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, försäkringens giltighetstid, utbetalda pensioner och rätten till en pension som nämns i 1 a § 1 mom. 3 punkten.

40 §

Ändring i semesternämndens beslut om rätt till avbytarservice, avbytarservicens längd eller avgifter eller ersättningar för avbytarservice får sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet. I andra beslut som semesternämnden fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Helsingfors den 11 september 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

En lantbruksföretagare som inte har rätt till semester enligt 7 § i denna lag skall före den 31 december 1993 hålla de semesterdagar som han enligt de stadganden som gällt innan denna lag träder i kraft har rätt till.

En lantbruksföretagare som har rätt till semester också enligt 7 § i denna lag skall före den 31 december 1993 hålla de semesterdagar som han har fått rätt till före den 1 april 1992 och som återstår att hålla när lagen träder i kraft. De semesterdagar som han fått rätt till mellan den 1 april och den 31 december 1992 dras av från den semester för kalenderåret 1993 som han har rätt till enligt 7 § i denna lag.

Veckoledighetsdagar som en företagare fått rätt till enligt de stadganden som gällt innan denna lag träder i kraft, men som av en i 33 § angiven orsak inte hållits under den fastställda tidpunkten för veckoledighet skall hållas före den 31 december 1993.

Har vikariehjälp inletts med stöd av de stadganden som gällt då denna lag träder i kraft i fråga om en person som enligt denna lag inte har rätt till vikariehjälp, och fortgår behovet av vikariehjälp efter den 1 januari 1993, fortsätts vikariehjälp så länge som det enligt 9 § 1—3 mom. i denna lag är möjligt. Vikariehjälp ges härvid dock för högst 60 dagar under de sex månader som följer efter att denna lag trätt i kraft.

Lag

om ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 4 januari 1985 om avbytar-service för lantbruksföretagare (2/85) 2 § 3 mom., 3 §, 6 § 3 punkten, 8 och 9 a—9 g §§ samt 18 § 1 och 2 mom.,

av dessa lagrum 2 § 3 mom., 3 §, 6 § 3 punkten samt 9 a och 9 c—9 e §§ sådana de lyder i lag av den 23 december 1988 (1185/88), 9 b och 9 g §§ sådana de lyder i lag av den 14 december 1990 (1088/90), 9 f § sådan den lyder i lag av den 20 december 1991 (1597/91) och 8 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 23 december 1988 och den 14 december 1990,

ändras 2 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5, 7, 9, 13, 17 och 22 §§, 23 § 2 mom., 26 §, 31 § 1 mom., 33, 36 och 37 §§ och 40 § 1 mom.,

av dessa lagrum 2 § 1 mom., 4 § 1 mom., 5, 7 och 9 §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 23 december 1988 och 13 § sådan den lyder i lag av den 15 december 1989 (1126/89), samt *fogas* till lagen en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Med lantbruksföretagare avses i denna lag den som genom att själv delta i arbetet bedriver i denna lag angivet lantbruk och som

1) *har en gällande försäkring för minimipensionskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller som har lämnat in en ansökan om en sådan,*

2) *har beviljats delinvalidpension enligt den lag som nämns i 1 punkten, eller*

3) *har rätt till pension enligt 6 § 2 mom. lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90).*

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. 1—3 punkten anses som lantbruksföretagare också en lantbruksidkare som i fråga om andra villkor än åldern uppfyller de i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgade villkoren för erhållande av försäkring för minimipensionskydd, dock inte personer som inte fyllt 15 år, samt vid ordnande av vikariehjälp en lantbruksidkare som har beviljats full invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

2 §

När det gäller semester och veckoledighet tillämpas denna lag på en lantbruksföretagare som bedriver kreatursskötsel och är så bunden

2 §

Denna lag tillämpas i fråga om semester och veckoledighet på en lantbruksföretagare som bedriver kreatursskötsel vilken under tiden för

Gällande lydelse

av denna att han på grund av de nödvändiga göromålen i samband med företagets kreaturskötsel inte utan avbytare kan lösgöra sig från sitt arbete för semester eller veckoledighet.

När det gäller semester och veckoledighet tillämpas lagen inte heller på lantbruksföretagare som får full invalidpension, individuell förtidspension eller arbetslöshetspension enligt ett pensionsreglemente, en pensionsstadga eller en lag som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

3 §

De göromål som hänför sig till ett lantbruksföretags kreatursskötsel anses binda en lantbruksföretagare under tiden för avbytarservicen på det sätt som avses i 2 § 1 mom., om den kreatursskötsel som bedrivs i företaget omfattar minst två husdjursenheter, och två lantbruksföretagare om kreatursskötseln under nämnda tid omfattar minst åtta husdjursenheter. Om husdjursenheter stadgas närmare genom förordning.

Då bundenheten bedöms, skall dessutom beaktas hur många utomstående arbetstagare utöver lantbrukspraktikanter som har anställts för kreatursskötselgöromål vid företaget samt övriga förhållanden inom detta. Är det uppenbart att lantbruksföretagarens bundenhet vid de nödvändiga göromål som hänför sig till företagets kreatursskötsel inte motsvarar vad som stadgas i 1 mom., kan undantag göras i fråga om nämnda antal husdjursenheter.

4 §

Denna lag tillämpas när det gäller vikariehjälp på en lantbruksföretagare som bedriver lantbruk och som av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget.

5 §

Tillfälliga orsaker som avses i 4 § 1 mom. är sjukdom, olycksfall, rehabilitering enligt läkarordination eller lag, graviditet och barnsbörd,

Föreslagen lydelse

semestern eller veckoledigheten omfattar minst fyra husdjursenheter. Om husdjursenheter stadgas närmare genom förordning. För en lantbruksföretagare som har fyllt 65 år ordnas semester och veckoledighet dock endast till utgången av det kalenderår under vilket han har fyllt 65 år.

(3 mom. upphävs)

3 §

(upphävs)

4 §

Denna lag tillämpas i fråga om vikariehjälp på en lantbruksföretagare som av en tillfällig orsak inte har möjlighet att utan vikariehjälp sköta de nödvändiga göromål som hänför sig till lantbruksföretaget. Vikariehjälp för en lantbruksföretagare som har fyllt 65 år ordnas dock endast om det konstaterade behovet av vikariehjälp har uppkommit innan han har fyllt 65 år.

5 §

Tillfälliga orsaker som avses i 4 § 1 mom. är
1) arbetsoförmåga som beror på sjukdom eller olycksfall,

Gällande lydelse

faderskapsledighet, barns sjukdom, vård av adoptivbarn, en anhörigs död och begravning samt andra därmed jämförbara tillfälliga skäl.

Som tillfällig orsak anses också fullgörande av bevärings tjänst, vapenfri tjänst eller civil-tjänst, förutsatt att lantbruksföretagaren redan före inryckningen antingen helt eller huvudsakligen självständigt har skött de dagliga göromålen vid företaget, samt repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana.

Såsom tillfällig orsak anses dessutom de arrangemang som krävs för fortsatt verksamhet eller avslutande av verksamheten då sjukdom eller olycksfall som drabbat företagaren leder till bestående arbetsoförmåga eller då behovet av vikariehjälp beror på företagarens död. Semesternämnden skall underrättas om arrangemangen i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning.

Föreslagen lydelse

2) rehabilitering enligt läkarordination eller lag,

3) sjukdom hos ett barn som inte har fyllt 10 år,

4) sådan vård av ett sjukt barn som inte har fyllt 16 år vid en verksamhetsenhet för sjukvård som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) eller sådan på lag grundad rehabilitering av barnet i vilken lantbruksföretagaren deltar,

5) graviditet och barnsbörd,

6) faderskapsledighet,

7) vård av adoptivbarn,

8) fullgörande av bevärings tjänst eller civil-tjänst, förutsatt att lantbruksföretagaren redan före inträde i tjänst självständigt har skött de dagliga göromålen vid lantbruksföretaget antingen helt och hållet eller huvudsakligen,

9) repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana,

10) deltagande i vuxenutbildning,

11) en anhörigs död och begravning,

12) arrangemang som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av företagsverksamheten då företagaren har beviljats invalidpension tills vidare eller då behovet av vikariehjälp beror på företagarens död, samt

13) andra jämförbara tillfälliga orsaker.

6 §

I denna lag avses med

3) lantbruksföretagare den som själv genom att delta i arbetet bedriver lantbruk för egen eller någon annans räkning eller i enlighet med 1 a § (1009/87) lagen om pension för lantbruksföretagare såsom medlem av familjeföretag, dock inte personer under 15 år,

(3 punkten upphävs)

7 §

En lantbruksföretagare har rätt att få avbytare för en semester tid om 1,58 arbetsdagar för varje full kvalifikationsmånad. Blir antalet semesterdagar inte ett helt tal, betraktas del av dag som en hel semesterdag.

Såsom full kvalifikationsmånad anses en kalendermånad i det kvalifikationsår som upphör i slutet av mars före semesterperioden, om lantbruksföretagaren under kalendermånaden innan han fyllt 65 år, har skött göromål som nämns i 2 § 1 mom. minst 14 dagar.

Vid uträkningen av semesterns längd iakttas

7 §

En lantbruksföretagare har rätt att under ett kalenderår få avbytarservice för 22 dagar på grund av semester och för 12 dagar på grund av veckoledighet.

Gällande lydelse

i övrigt i tillämpliga delar vad 3 § semesterlagen stadgar om de dagar som vid fastställande av semesters längd skall anses likställda med arbetade dagar.

8 §

Semesterperioden börjar den 1 april och slutar den 31 mars följande år.

En lantbruksföretagare som upphör med kreatursskötsel kan dock hålla sin semester redan under kvalifikationsåret innan han upphör med kreatursskötseln.

9 §

Under ett kalenderår har en lantbruksföretagare som inte fyllt 65 år rätt att få avbytare för veckoledighet för sammanlagt högst 12 dagar.

En lantbruksföretagare kan hålla högst fem veckoledighetsdagar per kalendermånad antingen en i sänder eller flera åt gången.

Föreslagen lydelse

8 §

(upphävs)

9 §

*En lantbruksföretagare har rätt att få vika-
riehjälp*

1) på grund av sjukdom eller olycksfall, för högst den tid som arbetsförmågan enligt läkarintyg varar, dock högst tills lantbruksföretagaren i enlighet med vad som stadgas genom förordning har fått meddelande om att pensionsanstalten har beslutat bevilja honom invalidpension tills vidare; på grund av sjukdom eller olycksfall kan vikariehjälp ges utan läkarintyg för högst sju dagar,

2) på grund av rehabilitering, för högst den tid som rehabiliteringen enligt läkarordination eller lag förutsätter,

3) på grund av sjukdom hos ett barn som inte har fyllt 10 år, för högst sju dagar,

4) på grund av vård eller rehabilitering enligt 5 § 4 punkten av ett sjukt barn som inte har fyllt 16 år, för högst den tid som specialvårdspenning betalas till lantbruksföretagaren enligt sjukförsäkringslagen (364/63),

5) på grund av vård av adoptivbarn som inte har fyllt sex år, under den tid som föräldrapenning betalas, räknat från den tidpunkt då barnet tas om hand, dock för minst 120 dagar,

6) på grund av fullgörande av beväringstjänst eller civiltjänst, för högst den tid som fastställs i värnpliktslagen (452/50) eller i civiltjänstlagen (1723/91),

7) på grund av repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana, för den tid som tjänsten varar,

8) på grund av deltagande i vuxenutbildning, för högst 15 dagar per kalenderår,

9) på grund av en anhörigs död och begravning, för en dag,

10) på grund av arrangemang som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av

Gällande lydelse

9 a §

En lantbruksföretagare har rätt att få avbytare för vikariehjälp på grund av sjukdom eller olycksfall högst för den tid som arbetsoförmågan enligt läkarintyg varar, dock högst tills lantbruksföretagaren i enlighet med vad som stadgas genom förordning har fått meddelande om att pensionsanstalten har beslutat bevilja honom invalidpension tills vidare.

Lantbruksföretagaren har rätt att få avbytare

Föreslagen lydelse

företagsverksamheten, för högst 60 dagar under de sex månader som följer på det en tills vidare beviljad invalidpension börjar löpa eller på dödsfall, om det inte för fortsatt vikariehjälp efter sex månader finns särskilt vägande skäl som anges i förordning, och

11) av någon annan tillfällig orsak som avses i 5 § 13 punkten, för högst den tid för vilken det tillförlitligt har visats att vikariehjälp behövs.

En kvinnlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av graviditet och barnsbörd för högst 320 dagar. Denna tid börjar tidigast 58 och senast 35 dagar före den beräknade tiden för nedkomsten. Om flera än ett barn har fötts samtidigt, är dock rätten till vikariehjälp 68 dagar längre än vad som nämns ovan. Upphör graviditeten innan vikariehjälpen har börjat, uppkommer rätten till vikariehjälp när graviditeten upphör. Om barnet föds dött eller dör under perioden för moderskapspenning som betalas enligt sjukförsäkringslagen eller modern under denna tid ger barnet som adoptivbarn, kan rätten till vikariehjälp räcka högst lika länge som moderskapspenningsperioden. Vikariehjälp kan alternativt beviljas en manlig lantbruksföretagare från det till honom betalas föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen till dess utbetalningstiden upphör.

En manlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för sju dagar på grund av faderskapsledighet under den tid han får faderskapspenning som enligt sjukförsäkringslagen betalas under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden samt för minst sex och högst 12 dagar under den tid han får faderskapspenning som betalas i samband med ett barns födelse.

Utan hinder av vad som stadgas i denna paragraf har en lantbruksföretagare som fyllt 65 år och som avses i 4 § 1 mom. rätt att få vikariehjälp för högst 60 dagar under de sex månader som följer efter det han har fyllt 65 år.

(upphävs) 9 a §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

under rehabilitering högst för den tid som rehabiliteringen enligt läkarordination eller lag förutsätter.

Vikariehjälp kan ges utan läkarintyg för högst sju dagar på grund av sjukdom eller olycksfall samt på grund av barns sjukdom.

9 b §

En kvinnlig lantbruksföretagare har rätt att få avbytare för vikariehjälp på grund av graviditet och barnsörd för högst 320 dagar. Denna tid börjar tidigast 58 och senast 35 dagar före den beräknade tiden för nedkomsten. Om flera än ett barn har fötts samtidigt, är dock rätten till vikariehjälp 68 dagar längre än vad som nämns ovan. Upphör graviditeten innan vikariehjälpen har börjat, uppkommer rätten till vikariehjälp när graviditeten upphör. Om barnet föds dött eller dör under perioden för moderskapspenning eller modern under denna tid ger barnet som adoptivbarn, kan rätten till vikariehjälp räcka högst lika länge som moderskapspenningsperioden.

Vikariehjälp kan i de fall som nämns i 1 mom. alternativt beviljas en manlig lantbruksföretagare från det att till honom betalas föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) till dess utbetalningstiden upphör.

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av vård av adoptivbarn som inte fyllt sex år under den tid som föräldrapenning betalas, räknat från den tidpunkt då barnet tas om hand, dock för minst 120 dagar.

En manlig lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för sju dagar under den tid han får faderskapspenning som enligt sjukförsäkringslagen betalas under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden. Dessutom har en manlig lantbruksföretagare rätt att få vikariehjälp för minst sex och högst 12 dagar under den tid han får faderskapspenning som betalas i samband med ett barns födelse.

9 c §

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för fullgörande av bevärings tjänst, vapenfri tjänst eller civiltjänst högst för den tid som fastställs i värnpliktslagen (452/50) eller i lagen om vapenfri tjänst och civiltjänst (132/69) samt för repetitionsövningar och tjänst som ersätter sådana för den tid som tjänsten varar.

9 b §

(upphävs)

9 c §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 d §

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp för arrangemang som krävs för fortsatt företagsverksamhet eller avslutande av företagsverksamheten under de sex månader som följer på uppkomsten av bestående arbetsoförmåga eller dödsfall högst för 60 dagar, om det inte föreligger särskilt vägande skäl som anges i förordning för fortsatt vikariehjälp efter sex månader. Bestående arbetsoförmåga anses uppkomma när lantbruksföretagaren på det sätt som stadgas genom förordning har fått meddelande om att pensionsanstalten har beslutat bevilja honom invalidpension tills vidare.

9 e §

En lantbruksföretagare har rätt att på grund av en anhörigs död och begravning få vikariehjälp för en dag och av någon annan i 5 § 1 mom. nämnd tillfällig orsak högst för den tid för vilken det tillförlitligt har påvisats att vikariehjälp behövs.

9 f §

En lantbruksföretagare har rätt att få vikariehjälp på grund av deltagande i vuxenutbildning för högst 15 dagar per år.

9 g §

En lantbruksföretagare har, om ett barn som inte har fyllt 16 år insjuknar, rätt till vikariehjälp på grund av sjukvård eller rehabilitering för barnet för den tid specialvårdspenning betalas enligt sjukförsäkringslagen.

13 §

En kommun skall ha en semesternämnd för skötseln av uppgifter enligt denna lag. Kommunfullmäktige kan besluta att de uppgifter som avses i denna lag skall skötas av någon annan nämnd eller av kommunstyrelsen. Vad denna lag stadgar om semesternämnd har härvid motsvarande tillämpning på den andra nämnden eller på kommunstyrelsen.

17 §

Kommun skall ordna i denna lag nämnd avbyttarservice. För ordnandet av denna service skall kommunen i huvudsyssla och på deltid anställa lantbruksavbytare i arbetsavtalsförhållande till behövligt antal.

9 d §

(upphävs)

9 e §

(upphävs)

9 f §

(upphävs)

9 g §

(upphävs)

13 §

En kommun skall för skötseln av uppgifter enligt denna lag ha ett kollegialt organ. Vad som i denna lag stadgas om semesternämnd gäller härvid på motsvarande sätt det kollegiala organet.

17 §

Kommunen skall ordna i denna lag nämnd avbyttarservice. Avbyttarservicen kan kommunen ordna

1) genom att anställa lantbruksavbytare i arbetsavtalsförhållande till behövligt antal eller genom att sköta verksamheten genom överens-

Gällande lydelse

Kommun kan även överenskomma med sammanslutning av lantbruksföretagare om att sammanslutningens avbytare skall anlitas för ordnande av avbytar-service. Dylig sammanslutning skall på semesternämndens begäran lämna denna sådana utredningar och uppgifter som är nödvändiga för att den avbytar-service som avses i denna lag skall kunna ordnas.

Kan tillgången på lantbruksavbytare inte i tillräcklig grad tryggas med hjälp av ovan i 1 och 2 mom. nämnda avbytare eller kan företagare av särskilt skäl inte anlita avbytare som avses i nämnda moment, kan kommunen överenskomma om att även avbytare som företagare själv anskaffat skall arbeta som avbytare.

18 §

Lantbruksavbytare som lantbruksföretagare själv anskaffat står i arbetsavtalsförhållande till kommunen.

Avbytare som anskaffats av sammanslutning och som är anställd hos denna kan även i sin verksamhet som av nämnden godkänd avbytare stå i arbetsavtalsförhållande till sammanslutningen. Avbytare skall härvid iaktta de föreskrifter som nämnden utfärdat beträffande avbytaruppgifterna.

22 §

För vikariehjälp och veckoledighet kan upp-
bäras avgift i enlighet med vad som närmare
stadgas genom förordning.

23 §

Såsom driftskostnader enligt 1 mom. anses de kostnader som nämns i 5 § lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73) samt de ersättningar som skall betalas till sammanslutning av lantbruksföretagare. Såsom avdrag på driftskostnaderna räknas belopp som avses i 7 § 1 och 2 mom. av nämnda lag.

Föreslagen lydelse

kommelser som ingås med en eller flera andra kommuner, eller

2) genom att köpa tjänster av någon annan kommun eller någon annan offentlig eller privat producent av tjänster.

Om tillgången på avbytare inte i tillräcklig grad kan tryggas med hjälp av i 1 mom. nämnda avbytare eller om företagaren av särskilda skäl inte kan anlita en i momentet nämnd avbytare, kan kommunen som avbytare godkänna också en av företagaren föreslagen person. Avbytare som godkänts på förslag av företagare står i arbetsavtalsförhållande till kommunen.

18 §

(1 och 2 mom. upphävs)

22 §

För vikariehjälp och veckoledighet *uppbärs*
avgift i enlighet med vad som närmare stadgas
genom förordning.

Såsom driftskostnader enligt 1 mom. anses de kostnader som nämns i 5 § lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73) samt de ersättningar som skall betalas till *någon annan kommun eller till någon annan offentlig eller privat producent av tjänster*. Såsom avdrag på driftskostnaderna räknas belopp som avses i 7 § 1 och 2 mom. i nämnda lag.

Gällande lydelse

26 §

Har såsom lantbruksavbytare arbetat en person som står i arbetsavtalsförhållande till sammanslutning av lantbruksföretagare, utger kommunen till sammanslutningen ersättning för driftskostnader som avses i 5 § 4 och 5 punkten lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund.

Ersättning betalas dock till högst det belopp som i fråga om motsvarande utgifter för avlöning av avbytare i arbetsavtalsförhållande till kommunen godkänns att ersättas av statens medel.

31 §

Lantbruksföretagare skall för erhållande av lantbruksavbytare begära semester, veckoledighet eller vikariehjälp hos semesternämnden.

33 §

Kan företagare på grund av sjukdom som utbrutit eller barnsbörd eller olycksfall som inträffat före den fastställda tidpunkten för semester eller veckoledighet eller under semestern eller veckoledigheten, eller av annan godtagbar orsak inte hålla sin i denna lag nämnda semester eller veckoledighet under fastställd tid, kan semestern eller veckoledigheten eller del därav på företagarens begäran framskjutas till en senare tidpunkt, dock ej längre än till följande semesterperiod eller, i fråga om veckoledighet, till följande kalenderår.

36 §

Statsrådet har rätt att bestämma om lantbruksföretagares semesterperiod, om hållande av semester och veckoledighet och om dessas längd även på annat sätt än vad som stadgas i

Föreslagen lydelse

26 §

Ersättning av statens medel betalas för avlöning och andra förmåner till högst det belopp som gällande arbetskollektivavtal eller beslut om avbytare förutsätter.

De kostnader som åsamkas av tjänster som en kommun skaffar hos någon annan kommun eller någon annan offentlig eller privat producent av tjänster ersätts till högst det belopp som i fråga om motsvarande utgifter för avlöning av och andra förmåner för avbytare i arbetsavtalsförhållande till kommunen enligt 1 mom. godkänns som berättigande till ersättning av statens medel.

31 §

Lantbruksföretagare skall begära avbytarservice hos semesternämnden. Företagaren och semesternämnden bör i tillräckligt god tid på det sätt om vilket stadgas närmare genom förordning komma överens om hållande av semester eller veckoledighet, tidpunkten för denna, avbytare och arrangemang som hänför sig till avbytarservicen. Vad som i denna paragraf stadgas om semester och veckoledighet tillämpas också på vikariehjälp, om behovet av sådan grundar sig på en orsak som är känd på förhand.

33 §

Kan en företagare på grund av sjukdom som utbrutit eller barnsbörd eller olycksfall som inträffat före den fastställda tidpunkten för semester eller veckoledighet eller under denna eller av någon annan godtagbar orsak inte hålla sin i denna lag nämnda semester eller veckoledighet under fastställd tid, kan semestern eller veckoledigheten eller en del därav på företagarens begäran framskjutas till en senare tidpunkt, dock ej längre än till följande kalenderår.

36 §

Statsrådet har rätt att bestämma om längden på lantbruksföretagares semester och veckoledighet även på annat sätt än vad som stadgas i denna lag, i enlighet med vad som avtalas vid

Gällande lydelse

denna lag, i enlighet med vad som överenskommits vid förhandlingar mellan statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer.

37 §

Semesternämnd har rätt att av beskattnings- och andra myndigheter erhålla för verkställigheten av denna lag behövliga uppgifter och utredningar.

40 §

Ändring i semesternämnds beslut, varigenom ansökan om förmån enligt denna lag helt eller delvis avslagits, eller som rör avgift som uppbärs hos lantbruksföretagare för vikariehjälp eller veckoledighet, får sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från beslutets delfäende. I annat beslut som semesternämnd fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Föreslagen lydelse

förhandlingar mellan statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer.

37 §

Semesternämnden har rätt att *avgiftsfritt* av beskattnings- och andra myndigheter *få* för verkställigheten av denna lag behövliga uppgifter och utredningar *samt att av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt få behövliga uppgifter om ansökan om försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, försäkringens giltighetstid, utbetalda pensioner och rätten till en pension som nämns i 1 a § 1 mom. 3 punkten.*

40 §

Ändring i semesternämndens beslut *om rätt till avbytarservice, avbytarservicens längd eller avgifter eller ersättningar för avbytarservice* får sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfäendet. I andra beslut som semesternämnden fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

En lantbruksföretagare som inte har rätt till semester enligt 7 § i denna lag skall före den 31 december 1993 hålla de semesterdagar som han enligt de stadganden som gällt innan denna lag träder i kraft har rätt till.

En lantbruksföretagare som har rätt till semester också enligt 7 § i denna lag skall före den 31 december 1993 hålla de semesterdagar som han har fått rätt till före den 1 april 1992 och som återstår att hålla när lagen träder i kraft. De semesterdagar som han fått rätt till mellan den 1 april och den 31 december 1992 dras av från den semester för kalenderåret 1993 som han har rätt till enligt 7 § i denna lag.

Veckoledighetsdagar som en företagare fått rätt till enligt de stadganden som gällt innan denna lag träder i kraft, men som av en i 33 § angiven orsak inte hållits under den fastställda tidpunkten för veckoledighet skall hållas före den 31 december 1993.

Har vikariehjälp inletts med stöd av de stadganden som gällt då denna lag träder i kraft i fråga om en person som enligt denna lag inte har rätt till vikariehjälp, och fortgår behovet av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vikariehjälp efter den 1 januari 1993, fortsätts vikariehjälp så länge som det enligt 9 § 1—3 mom. i denna lag är möjligt. Vikariehjälp ges härvid dock för högst 60 dagar under de sex månader som följer efter att denna lag trätt i kraft.
